Swiss PRO

Republika Srbija

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

UNOPS

Sprovodi program

SKG

Права лица чији се подаци обрађују

Београд, октобар 2020

Ана Тоскић Цветиновић

ПРАВА ЛИЦА ПОВОДОМ ЗАШТИТЕ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

- Заштита права појединца циљ ЗЗПЛ
- Проширен круг права у односу на ЗЗПЛ 2008 - враћање контроле над подацима грађанима
- Права као еквивалент начелима
- Као и начела, на снази докле год траје обрада
- Измењен поступак заштите права (механизми и рокови)
- Имају логички след, али не условљавају једно друго
- Права лица пре почетка обраде и права поводом обраде

ПРАВА ЛИЦА ПОВОДОМ ЗАШТИТЕ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

- Право на приступ
- Право на исправку и допуну
- Право на брисање података
- Право на ограничење обраде
- Право на преносивост података
- Право на приговор

ПРАВО НА ПРИСТУП ПОДАЦИМА

- Право лица да захтева информацију да ли руковалац обрађује податке о њему, приступ тим подацима и информације о свим аспектима обраде.
- Руковалац је дужан да лицу на које се подаци односе на његов захтев достави копију података које обрађује.
- Руковалац може да захтева накнаду нужних трошкова за израду додатних копија које захтева лице на које се подаци односе. Ако се захтев за копију доставља електронским путем, информације се достављају у уобичајено коришћеном електронском облику, осим ако је лице на које се подаци односе захтевало другачије достављање.
- Остваривање права и слобода других лица не може се угрозити остваривањем права на достављање копије.

ПРАВО НА ИСПРАВКУ И ДОПУНУ

Лице на које се подаци односе има право да се његови нетачни подаци о личности без непотребног одлагања исправе.

У зависности од сврхе обраде, лице на које се подаци односе има право да своје непотпуне податке о личности допуни, што укључује и давање додатне изјаве.

ПРАВО НА БРИСАЊЕ ПОДАТАКА/ПРАВО НА ЗАБОРАВ

- Руковалац је дужан да без непотребног одлагања податке избрише у следећим случајевима:
  1) подаци о личности више нису неопходни за остваривање сврхе;
  2) лице на које се подаци односе је опозвало пристанак, а нема другог правног основа за обраду;
  3) лице на које се подаци односе је поднело приговор на обраду;
  4) подаци о личности су незаконито обрађивани;
  5) подаци о личности морају бити избрисани у циљу извршења законских обавеза руковаоца;
  6) подаци о личности су прикупљени у вези са коришћењем услуга информационог друштва.

ПРАВО НА БРИСАЊЕ ПОДАТАКА/ПРАВО НА ЗАБОРАВ

- Ако је руковалац јавно објавио податке о личности, има обавезу да предузме све разумне мере, укључујући и техничке мере, у циљу обавештавања других руковаоца који те податке обрађују да је лице поднело захтев за брисање свих копија ових података и упућивања, односно електронских веза према овим подацима.
- Право на брисање неће бити реализовано ако се ради о обради неопходној због:
  - Остваривања слободе изражавања и информисања;
  - Поштовања законске обавезе руковаоца којом се захтева обрада или извршење послова у јавном интересу или службених овлашћења руковаоца;
  - Остваривања јавног интереса у области јавног здравља;
  - Архивирања, научног или историјског истраживања или обради у статистичке сврхе, а оправдано се очекује да би остварење права могло да онемогући или бирно угрози постизање сврха обраде;
  - Подношења, остваривања или одбране правног захтева.

ПРАВО НА ОГРАНИЧЕЊЕ ОБРАДЕ

- Лице на које се подаци односе има право да се обрада његових података о личности ограничи од стране руковаоца ако је испуњен један од следећих случајева:
  - лице оспорава тачност података о личности, у року који омогућава руковаоцу проверу тачности података о личности;
  - обрада је незаконита, а лице на које се подаци односе се противи брисању података о личности и уместо брисања захтева ограничење употребе података;
  - руковаоцу више нису потребни подаци о личности за остваривање сврхе обраде, али их је лице затражило у циљу подношења, остваривања или одбране правног захтева;
  - лице поднело приговор на обраду, а у току је процењивање да ли правни основ за обраду од стране руковаоца претеже над интересима тог лица.

ПРАВО НА ОГРАНИЧЕЊЕ ОБРАДЕ

- Ако је обрада ограничена, ти подаци могу се даље обрађивати само на основу пристанка лица, осим ако се ради о њиховом похрањивању или у циљу подношења, остваривања или одбране правног захтева или због заштите права других физичких, односно правних лица или због остваривања значајних јавних интереса.
- Ако је обрада ограничена, руковалац је дужан да информише лице на које се подаци односе о престанку ограничења, пре него што ограничење престане да важи.

ПРАВО НА ПРЕНОСИВОСТ ПОДАТАКА

- Право да податке о личности које је лице претходно доставило руковаоцу прими од њега у структурисаном, уобичајено коришћеном и електронски читљивом облику и да ове податке пренесе другом руковаоцу, ако је:
    - **обрада заснована на пристанку или на основу уговора; и**
    - **обрада се врши аутоматизовано**.
- Право обухавата и право лица да његови подаци о личности буду непосредно пренети другом руковаоцу од стране руковаоца којем су ови подаци претходно достављени, ако је то технички изводљиво.
- Право се не може остварити ако је обрада нужна за извршење послова од јавног интереса или за вршење службених овлашћења руковаоца.
- Остваривање права не може штетно утицати на остваривање права и слобода других лица.

ПРАВО НА ПРИГОВОР

- Ако сматра да је то оправдано у односу на посебну ситуацију у којој се налази, лице на које се подаци односе има право да у сваком тренутку поднесе руковаоцу приговор на обраду његових података о личности, **која се врши у циљу обављања послова у јавном интересу или извршења законом прописаних овлашћења руковаоца, или је неопходна за остваривање легитимних интереса, укључујући и профилисање које се заснива на тим одредбама.**

- Руковалац је дужан да **прекине** са обрадом података о лицу које је поднело приговор, осим ако је предочио да постоје законски разлози за обраду који претежу над интересима, правима или слободама лица на који се подаци односе или су у вези са подношењем, остваривањем или одбраном правног захтева.

ОГРАНИЧЕЊЕ ПРАВА (чл. 40. ЗЗПЛ)

- Могуће само ако:
  - Не задире у суштину основних права и слобода
  - Је неопходно и сразмерно у демократском друштву
  - Постоји други, претежнији интерес

ОГРАНИЧЕЊЕ ПРАВА – СУПРОТСТАВЉЕНИ ИНТЕРЕСИ

- 1) национална безбедност;
- 2) одбрана;
- 3) јавна безбедност;
- 4) спречавање, истрага и откривање кривичних дела, гоњење учинилаца кривичних дела, или извршење кривичних санкција, укључујући спречавање и заштиту од претњи по јавну безбедност;
- 5) други важни општи јавни интереси, а посебно важни државни или финансијски интереси Републике Србије, укључујући монетарну политику, буџет, порески систем, јавно здравље и социјалну заштиту;
- 6) независност правосуђа и судских поступака;
- 7) спречавање, истраживање, откривање и гоњење за повреду професионалне етике;
- 8) функција праћења, надзора или вршења регулаторне функције која је стално или повремено повезана са вршењем службених овлашћења у случајевима 1) до 5) и 7);
- 9) заштита лица на које се подаци односе или права и слобода других лица;
- 10) остваривање потраживања у грађанским стварима.

ПОСТУПАК ЗА ОСТВАРЕЊЕ ПРАВА

- Руковалац је дужан да лицу пружи информације најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева.
- Могуће продужење за још 60 дана, ако постоје оправдани разлози. О продужењу рока и разлозима дужан да обавести лице року од 30 дана од дана пријема захтева.
- Ако је лице на које се подаци односе поднело захтев електронским путем, информација се мора пружити електронским путем ако је то могуће, осим ако је то лице захтевало да се информација пружи на други начин.

ПОСТУПАК ЗА ОСТВАРЕЊЕ ПРАВА

- Ако руковалац не поступи по захтеву лица, дужан је да га о разлозима за непоступање обавести без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева, као и о праву на подношење **притужбе Поверенику, односно тужбе суду.**
- **Информације се пружају без накнаде.**
- Ако је захтев лица на које се подаци односе **очигледно неоснован или претеран**, а посебно ако се исти захтев учестало понавља, руковалац може да:
- 1) наплати нужне административне трошкове пружања информације, односно поступања по захтеву;
- 2) одбије да поступи по захтеву.
- **Терет доказивања да је захтев очигледно неоснован или претеран лежи на руковаоцу.**

ПОСТУПАК ПРЕД ПОВЕРЕНИКОМ

Лице има право да поднесе притужбу Поверенику ако сматра да је обрада података о његовој личности извршена супротно одредбама ЗЗПЛ.

У поступку по притужби сходно се примењују одредбе ЗоИН у делу који се односи на поступање по представкама.

Подношење притужбе Поверенику не утиче на право лица да покрене друге поступке управне или судске заштите.

Повереник је дужан да подносиоца притужбе обавести о току поступка који води, резултатима поступка, као и о праву лица да покрене судски поступак.

У случају да то не учини, или не поступу по притужби у року од 60 дана од подношења, лице има право да покрене управни спор.

ПОСТУПАК ПРЕД ПОВЕРЕНИКОМ

- Лице на које се подаци односе, руковалац, обрађивач, односно друго физичко или правно лице на које се односи одлука Повереника, донета у складу са овим законом, има право да против те одлуке тужбом покрене управни спор у року од 30 дана од дана пријема одлуке.
- Подношење тужбе у управном спору не утиче на право да се покрену други поступци управне или судске заштите.
- Ако је притужба Поверенику очигледно неоснована, преобимна или се претерано понавља, Повереник може да тражи накнаду нужних трошкова или да одбије да поступа по тој притужби, уз навођење разлога којима се доказује да се ради о неоснованом, преобимном или претерано понављаном захтеву.

СУДСКА ЗАШТИТА ПРАВА ЛИЦА

- Лице на које се подаци односе има право на судску заштиту уколико му/јој је од стране руковаоца или обрађивача повређено право прописано ЗЗПЛ. Подношење тужбе суду не утиче на право овог лица да покрене друге поступке управне или судске заштите.

- Тужбом за заштиту права може се захтевати од суда да обавеже туженог да омогући остварење права (давање информације о обради, исправка, брисање...); или да утврди да ли је одлука која се односи на тужиоца донета супротно правилима о аутоматизованом доношењу одлука.

- Тужба се подноси **вишем суду** на чијој територији руковалац, односно обрађивач или њихов представник има пребивалиште, или на којој лице има преб/боравиште, осим ако је руковалац јавни орган.

ПРАВО НА НАКНАДУ ШТЕТЕ

- Материјална или нематеријална штета због повреде одредаба ЗЗПЛ од стране руковаоца или обрађивача
- Обрађивач одговара само ако није поступао у складу са обавезама из ЗЗПЛ или ако је прекорачио налоге руковаоца
- Руковалац се ослобађа одговорности ако докаже да није одговоран за настанак штете
- Солидарна одговорност заједничких или више руковалаца/обрађивача

Хвала на пажњи!